

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foale politică Apare în fiecare Duminică.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului”
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

INSERATE:

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un sir pețit prima-dată 14 bani, a doua-oră
12 bani, a treia-oră 10 bani.

Mersul războiului european.

În săptămâna trecută iarăș s'au dat lupte mari în Galiția, în jurul Lembergului. — Trupele noastre, în urma mării năvăliri a Rușilor, au ocupat alte poziții, mai dincoace de Lemberg, de unde să se opere cu tărie, dacă ar mai năvăli Rușii asupra lor.

Pe câmpul de războiu cu Serbii, aceștia au pătruns prin mai multe locuri pe teritoriul Monarhiei, dar, după știrile din urmă, au fost alungați de armata noastră.

Între Germani și Francezi se dau lupte mari, în dreptul Parisului spre Belgia și spre Germania. — Până de prezent nu e pe deplin cunoscut rezultatul luptelor, dar se spune, că prin unele părți trupele germane au respins atacurile armatelor aliate: franceze, engleze și belgiene.

Între Germania și Rusia, în Prusia orientală, au avut loc mai multe lupte, cari au fost câștigate de Germani, făcând o seamă de prizonieri ruși și scoțând pe aceștia — după cum se spune — cu totul de pe teritoriul german.

Președintele Wilson al Statelor-Unite și Papa dela Roma vreau să se întrepună pentru pace. — Italia și România stau încă tot neutrale, — celelalte țări balcanice de asemenea. — Decursul războiului european va atârna mult dela rezultatul luptelor, ce se dau acum în Franța, și dela cele ce se vor mai întâmpla pe câmpul de războiu în Galiția.

Din parte înaltă și competentă ni se atrage atenția, că în foile din străinătate, — îndeosebi în statele neutrale, — se răspândesc o seamă de știri false, cari sunt puse la cale de dușmanii noștri în luptă. Aceștia voiesc a face să se creadă, că luptele date până acum sunt o mare victorie a armatei rusești. Pentru împrăștierea acestor știri și pentru a nu lăsa publicul să fie dus în rătăcire, din parte competentă ni se trimite următoarele lămuriri:

„Contra minciunilor răspândite de biroul de presă rusesc și francez în foile din străinătate, trebuie să se aibe în vedere raportul general al comandei supreme, din care se vede, că: Rușii în decurs de trei săptămâni în două lupte mari și în însemnate ciocniri au fost învinși, dela ei am făcut 40,000 prizonieri și am cucerit mai mult de 300 tunuri. Dacă cu toate acestea, împrejurul Lembergului, față de puterea covârșitoare care înaintă, a trebuit să ne retragem în poziții noi mai tari, această operațiune strategică a urmat în toată regula, în care timp dușmanul obosit nici n'a încercat a conturbă armatele noastre. În lungul lanț de lupte, numai în câte-o mică parte au ajuns trupele noastre mai strâmtorâte. Așa într'o luptă de noaptea au ajuns într'o poziție grea și unele trupe ale corpului 12. Dar tot acest corp de armată în 10 și 11 Septembrie a înaintat glorios și a bătut pe inamic, cu care sta în față. Acum

armata noastră e concentrată în poziții întărite, se află în cea mai bună dispoziție de luptă și cu toată încrederea de sine așteaptă timpul nouilor lupte, cari, — în urma învingerilor strălucite, câștigate de trupele germane în Prusia de Ost, — se poate prevedea, că o să decurgă între împrejurări mai favorabile.

Trupele sârbești, cari cu vr'o câteva zile înainte au fost trecut peste Sava, acum bătute bine s'au refugiat înapoi și azi nici un singur Sârb nu mai este pe teritoriul patriei“.

Raportul susnumit al comandei supreme e următorul:

Din cvartirul presei de pe câmpul de războiu, 15 Septembrie: Invingerea dela Huczwa a adus o stare de războiu, care a înlesnit luarea unui atac contra armatelor rusești foarte tari, ce au năvălit în Galiția de ost. Recunoscând lipsa de a ajutoră armata noastră, care după ciocnirile avute în ostul Lembergului s'a retras, armata care a ieșit învingătoare la Comarov a primit ordin, ca contra dușmanului învins după o scurtă urmărire, să lase numai puteri mai mărunte. Grosul armatei să fie grupată în linia Narol—Uhnou pentru a înaintă în direcțiunea de atac de până acuma, aproape în direcțiune contrară cu orașul Lemberg, ceea ce în 4 Septembrie s'a fost întâmplat.

Rușii după intrarea în capitala Galiției fără nici o împotrivire, se pareă a avea intențiunea de-a atacă flancul în direcția Lublinului, crezând că pot nesocoti armata retrasă în linia locului Grodek. Într'aceea armata sta gata, pentru a atacă numai armata care înaintă dela nord cătră Lemberg..

În 5 Septembrie ultima grupă de armată a ajuns peste linia ferată Nawaruska—Horynice. După aceea, cu flancul stâng asigurând teritoriul dela Nawaruska, s'a întors la 6 Septembrie cu flancul drept până la Kurniki, iar la 7 Septembrie a intrat în prima luptă contra puterilor inamicului împins tare cătră nord.

În zorile zilei de 8 Septembrie s'a început atacul nostru general pe o linie de 70 kilometri, care până la 11 Septembrie a fost mereu încoronat de izbândă și anume în flancul de sud ajungând aproape de Lemberg.

Cu toate aceste succese, a fost de lipsă orânduirea unei noi grupări a armatei noastre, deoarece flancul de nord dela Nawaruska eră amenințat de puteri rusești noi, cu mult mai covârșitoare, cari înaintau atât cătră armata, care se luptă înainte la Krasnic, cât și pe terenul dintre acesta și câmpul de luptă dela Lemberg.

În luptele grele, date la 10 Septembrie în partea ostică dela Grodek, divizia care a atacat a fost condusă de Arhiducele Friedrich și de Arhiducele Carol Francisc Iosif.

Ca în toate luptele și ciocnirile date, așa și acum bravele noastre trupe au luptat neîntrerupt în fața Lembergului dovedind bravuri și vitejie.

În lupta ce a durat 5 zile, ambele părți au avut pierderi mari, îndeosebi la Nawaruska mai multe atacuri de noapte ale Rușilor au fost respinse sângeros.

Prizonieri Ruși, între aceștia mulți ofițeri, au fost aduși iară în masse.

Din rapoartele oficiilor noastre conducătoare iasă la iveală, că până acum au fost aduși în Monarhie 41,000 mii de Ruși și 8,000 Sârbi, și au fost cucerite în luptă până de prezent peste 300 tunuri.

Rezumând, se poate releva (scoate la iveală), că armatele noastre au luptat cu izbândă, în modul cel mai activ și în cele mai eroice lupte, contra dușmanului viteaz care se luptă cu îndârjire și fiind în număr covârșitor.

Locțiitorul șefului statului-major
Generalul Höfer.

În cele următoare lăsăm să urmeze știrile telegrafice cenzurate, sosite dela încheierea foii noastre din urmă încoace.

Știri și telegrame sosite Vineri și Sâmbătă, în 11 și 12 Septembrie n.

Situația pe câmpul de războiu european.

Pe baza știrilor oficiale cenzurate primite din cartierul presei și dela biroul telegrafic și de corespondență ungar în decursul zilei de Vineri și Sâmbătă dimineața, starea pe câmpul de războiu se prezintă astfel:

În nordul Monarhiei. Luptele în Galiția sunt în desfășurare. Ofensiva (atacul) trupelor austro-ungare — spune comunicatul — continuă. În timpul luptelor de Vineri au privit desfășurarea operațiilor Arhiducele Frideric, șeful statului major Hötendorf și moștenitorul tronului Karl Franz Iozef, care a primit botezul de foc.

În sudul Monarhiei. Luptele dela granița de sud a Monarhiei, cari s'au reluat de câteva zile, continuă. Părți din trupele sârbești au trecut granița Monarhiei în mai multe locuri, ceea ce a produs de sine înțeles, în sânul populațiunii teritoriilor mărginașe năvălitate de Sârbi, neliniște.

În timp ce trupele austro-ungare au trecut Drina, părți din armata sârbească au pătruns în ținutul Sirmia (comitatul Szerém în Slavonia de est).

Luptele franco-ruse-germane. Șeful cartierului general von Stein a comunicat pe ziua de Joi următoarele: Trupele germane înaintând înspre râul Marne și dincolo de această apă, la vest de Paris în urmărirea inamicului, au fost atacate de forțe superioare franceze între localitățile Meaux și Montmirail. Trupele germane au ținut în loc pe dușman timp de două zile luând chiar atacul. Anunțându-se însă sosirea de noi coloane inamice, aripa noastră s'a retras, fără a fi urmărită de dușman.

Spre vest de Verdun lupta continuă. În Lorena franceză și în Vosgi situația e neschimbată.

Pe teatrul de războiu oriental (luptele ruso-germane) lupta a reînceput.

Planuri cum să se încheie pacea.

Dupăcum se știe, Anglia, Franța și Rusia s'au înțeles la olaltă, ca nici una dintre ele să nu încheie singure pace. În legătură cu aceasta mai primim acum următoarele știri:

Berlin, 12 Septembrie. Foaia „Kölnische Zeitung“ (o mare gazetă germană în Köln) aduce știrea, că la învoiala celor trei state de sus s'a alăturat și Serbia.

Rotterdam, 12 Septembrie. După o telegramă din Petersburg, Japonia încă s'a alăturat la învoiala Angliei, Franței și a Rusiei. Ministrul de externe al Japoniei a declarat ambasadorului rusesc din Tokio (capitala Japoniei), că Japonia chiar și ocupând acum colonia germană Kiatschau (din China), totuși nu va încheia pace, până când nu se va sfârși războiul european.

Un apel către studenții dela universitate.

Budapesta, 12 Septembrie. Ministrul de războiu Krobotin a dat un apel către întreaga tinerimea universitară din Monarhie, prin care îi atrage atenția asupra datorinței ce o are în aceste zile grele, ca să se prezinte sub arme de bună voie cât mai mulți. Acest apel al ministrului de războiu a fost adus la cunoștința studenților dela universitatea din Budapesta prin următoarele cuvinte ale rectorului universității: „Dragii mei copii! Vremurile mari și fântele grele cer jefte mari! Urmați pe vitejii strămoși, cari în atâtea rînduri au dovedit, că ei sunt gata a-și jertfi viața și sângele pentru rege și patrie“.

Franța își mărește flota.

Berlin, 12 Septembrie. Ziarele au știre din Marseille, că guvernul francez a hotărât constrîrea în anul acestea a opt vapoare noi de războiu și un număr însemnat de torpiloare.

Alte amănunte despre luptele cu Sârbii.

Eszék (oraș în comitatul Veröcze, în Croația), 11 Sept. Foaia »Az Est« din Budapesta, care a apărut Sâmbătă seara scrie Comunicatul oficios dat ieri spune, că împedecarea înaintării dușmanului e în curgere. Dar e natural, că astfel de mișcări aduce cu sine, că câteva comune și orașe trebuiesc evacuate (părăsite), ca nu cumva ciocnirile să facă pagube și între locuitori. Aceasta e cauza, că multe familii din unele sate și orașe de pe câmpul de luptă dela sud (din spre Serbia), au plecat în lăuntrul țării).

Trupele noastre folosesc tot momentul, ca pozițiile de luptă să le întrebunțeze cât mai avantajos, prin ceea ce în cel mai apropiat timp o să se dovedească superioritatea totală și hotărîtoare. Grosul armatelor tsârbești, cari au năvălit, după cum se susține ar fi conduse de moștenitorul de tron al Sârbiei, Alecsandru, și de comandantul Putnik.

Papa pentru pace.

Roma, 12 Septembrie. Scaunul papal, la îndemnul papei, a dat două circulare (scrisori). Una este o enciclică (circulară), care e adresată de papa către toți arhiepiscopii din lume și în care se ocupă mai ales cu chestia păcii. Ceealaltă circulară papală e adresată către diferite guverne, propunând încetarea luptelor și conchemarea unei judecatorii de pace sau a unei conferințe de pace. Foaia „Tribuna“ din Roma află, că Papa a încredințat și pe cardinalii cu care a vorbit la despărțire, ca să pregătească

terenul pentru pace la guvernele lor și să facă apoi raport despre aceasta. Într'această diplomația papală în Austro-Ungaria, Bavaria și Belgia, a început a lucra în acest fel. Delegatul papal din New-York ar fi primit afirmative ordinul de a se întrepune la președintele Statelor Unite, Wilson, ca el să facă pașii de lipsă în cauza compunerii unui juriu (comitet) de pace.

Prizonieri în Germania.

Berlin, 12 Septembrie. După comunicările marelui stat major, în Germania sunt în sumă rotundă 220,000 prizonieri, duși în dcosebite părți. Aceștia să împart în modul următor: Francezi 1686 ofițeri, 85,700 soldați; Ruși 1830 ofițeri, 91,400 soldați; Belgieni 740 ofițeri, 30,200 soldați; Englezi 160 ofițeri, 2350 soldați. Între ofițerii prizonieri francezi sunt 2 generali, între prizonierii ruși 2 comandanți și alți 12 generali; între prizonierii belgieni e comandantul dela Lütich. Afară de aceștia mai sunt pe drum către diferite închisori o mulțime de prizonieri.

Intrarea în Berlin 1914.

Berlin, 12 Septembrie. De pe câmpul de luptă cu Rusia să vestește, că în lada unui car de muniție pentru tunuri, cucerit de Germani, au fost aflate mai multe sute de monede (bani) nouă de aramă. Ele poartă pe o față fotografia țarului, iar pe cealaltă parte inscripția: „Intrarea în Berlin 1914“.

Luptele în Galiția.

Budapesta, 12 Septembrie. Biroul ungar telegrafic și de corespondență comunică: Pe câmpul de războiu din Galiția ofensiva (atacul) armatei noastre înaintează încet, dar sigur. Desfășurarea lucrurilor și a fântei noastre foarte grele mai poate ținea încă zile întregi. Starea noastră ne dă de altcum speranțe bogate.

Budapesta, 12 Septembrie. Corespondenți de războiu anunță, că ofensiva noastră devine tot mai puternică și înaintează tot mai bine. Toate rapoartele prevăd izbânda operațiilor.

Duminecă și Luni.

Luptele din Galiția.

Budapesta, 13 Septembrie. Oficios se comunică din cartierul general al presei:

În lupta dela Lemberg le-a succedat trupelor noastre, așezate în partea drumului de țară ce merge la Grodek și spre sud de aci, ca să respingă pe dușman înapoi, după o luptă crâncenă de 5 zile, făcând 10,000 prizonieri și cuprinzând numeroase tunuri,

Această izbândă n'a putut fi însă folosită deplin, fiindcă aripa noastră dela nord e periclitată la Rava-Ruska de o mare armată dușmană. Afară de aceea, au înaintat noi trupe rusești atât contra armatei lui Dankl cât și pe teritoriul dintre această armată și în spre Lemberg.

Având deci în vedere mulțimea armatei dușmane, s'a aflat de potrivit, ca armata noastră, care luptă vitejește neîntrerupt de aproape 3 săptămâni, să o'adunăm la un loc bun și să o pregătim pentru noi lupte.

Budapesta, 13 Septembrie. Oficios se comunică: În lupta dela Lemberg corpul 4 de armată a luat parte în mod esocient. Acest corp înaintă mereu cu succes, a făcut 5000 prizonieri și a cuprins 80 de tunuri.

Budapesta, 13 Septembrie. Corespondentul ziarului „Az Est” comunică din cartierul general al presei: La Grodek, pe un teritoriu plin cu dealuri, am înaintat 5 zile neîntrerupt. Fiecare deal a trebuit cuprins deosebit. Succesele avute sunt de așa, că partea cea mai sudică a armatei noastre dela aripa dreaptă a câștigat lupta la 20 kilometri spre sud dela Lemberg. Dar la Rava-Ruska a fost foarte mare armata rusă, astfel că atacurile noastre aci stau puțin pe loc. Atacurile vehemente ale armatei lui Dankl, în urma înaintării multor trupe rusești spre Lublin, încă s'au schimbat deocamdată într-o luptă defensivă (de retragere și apărare). Trupele noastre se concentrează avantajos, ca apoi să dăm o năvală de nimicire asupra Rușilor. Retragera momentană în câteva locuri nu e nici decât hotărâtoare.

Luptele din jurul Parisului.

Roma, 13 Septembrie. Ziarul „Tribuna” aduce știrea, că spre ost dela Paris s'au început luptele din Dumineca trecută și s'au purtat de atunci încoace neîntrerupt pe un front de 250 kilometri. Pe ambele părți stau față în față aproape un milion și jumătate de luptători. Aripa dreaptă germană, sub conducerea generalului Kluck, s'a fost așezat în pădurea Grand Morin, în partea sudică a râului Marne. Punctele lui de apărare sunt la vest Meaux, iar la ost Vitry Spre nord dela Vitry stă armata lui Bülow. Generalul Hausen între Reims și Ardonne. Două corpuri de armată franțuzești se află spre sud dela Sezanne și Vitry. Aripa dreaptă a lor ajunge la linia Verdun-Toul-Epinal. Pe întreg frontul luptă patru corpuri de armată. French era să periclitaze aripa dreaptă a lui Kluck, spre a ataca frontul și pozițiile lui. Dar Kluck a observat această intenție și a voit să-și întărească aripa dreaptă, a fost însă atacat de trupele parisiene și s'a retras mai târziu înapoi spre forturile Gauthet și Petit Morin. Bubuitul tunurilor se îndreaptă spre nord-ost.

Berlin, 13 Sept. Corespondentul de războiu al ziarului „Berliner Tageblatt” anunță, că luptele la Paris continuă.

Dupăcum spune și „Frankfurter Zeitung” din Frankfurt, lupta dela Paris e grozav de serioasă. Fiecare mână de pământ e apărată până la ultima picătură de sânge.

Propaganda rusească.

Stockholm, 13 Septembrie. Sfântul Sinod al Rusiei predică războiul sfânt contra monarhiei austro-ungare. Sinodul a îndemnat pe popii ruși, ca ei să influențeze în acest fel asupra populației greco-orientale, îndeosebi asupra locuitorilor din Ucraina, căreia i-se făgăduiește și ștergerea tuturor dărilor după războiu.

Ruperea consfăturilor între Grecia și Turcia.

Constantinopol, 13 Septembrie. Consfăturile dintre Grecia și Turcia au fost amânate pentru totdeauna. (Aceste consfăturiri s'au purtat pentru a se ajunge la o înțelegere pacinică asupra unor insule așezate între Grecia și Turcia. *Nota Redacției*).

Starea de războiu în Africa de sud.

Londra, 13 Septembrie. Asupra la toată Africa de sud a fost proclamată starea de războiu.

Cuvântul Țarului.

Berlin, 14 Septembrie. Din izvor sigur se comunică că Țarul s'ar fi exprimat des-

pre armata austro-ungară dela Lublin în felul următor: „Armata austro-ungară dela Lublin trebuie să o batem, chiar dacă ar costa măcar vieța la două sute de mii de Ruși”.

Marți și Mercuri.

Starea războiului în Galiția.

Budapesta, 15 Septembrie. Biroul telegrafic ungar publică următorul comunicat oficial cenzurat:

Conform raportului primit de la corespondenții de războiu situația este aztăzi mai favorabilă, ca până acum, deoarece trupele noastre au ocupat un teritoriu mai puțin estins și mai corespunzător.

Inercarea rușilor de a sparge linia noastră nu ne mai amenință în o așa măsură ca până acum, de oare-ce trupele noastre în nouele lor poziții își împlinesc minunat chemarea, ce se restrânge numai la defensivă (apărare) față de forța covârșitoare a Rușilor.

Situația va rămânea neschimbată, până când trupele austro-ungare se vor uni cu trupele ce vin din Germania în ajutorul nostru sau până când trupele germane din Franța, de cari Germania se va putea lipsi, vor sosi pe teatrul nostru de războiu.

Un al doilea comunicat al biroului ungar de corespondență spune următoarele:

După ce armata principală rusească s'a concentrat spre nord de Rava-Ruska, generalul Dankl a fost nevoit să se retragă în cea mai deplină ordine.

Lupta decisivă (hotărâtoare) a ajuns prin urmare la un punct mort.

În momentul acesta este cel mai important lucru, că trupele noastre, cari s'au luptat cu o rară vitejie timp de mai multe săptămâni, se odihnesc și își completează pierderile suferite.

Un al treilea comunicat al biroului ungar de corespondență anunță între altele:

Retragerea trupelor noastre în nouele lor poziții a urmat în cea mai mare liniște și fără ca să fim stingheriți de dușmanul obosit. Nouile poziții s'au ales din motive de ordin strategic și au fost deja ocupate de trupele noastre.

Armatele generalilor Dankl și Auffenberg s'au aliat cu armata principală.

O învingere a generalului Hindenburg.

Berlin, 13 Septembrie. Din cartierul general se comunică: Armata generalului Hindenburg a bătut total armata rusească, în Prusia orientală. Rușii s'au retras cu fuga. Hindenburg a trecut deja granița rusească, urmărind pe Ruși și prinzând din ei peste 10,000. Au mai fost cuprinse la 80 de tunuri, apoi mitraliere (mașini de pușcat, aeroplane și alte materiale de războiu.

Berlin, 14 Septembrie. În Prusia orientală situația e bună. Armata rusească e mereu fugărită. Până acum a pierdut cel puțin 150 tunuri și la 30 mii de prizonieri.

Lupta între Germani și Ruși.

Cu privire la luptele ruso-germane din ostul Prusiei biroul ungar de corespondență publică următorul comunicat oficial rusec:

Petersburg, 15 Septembrie. Generalisimul publică un comunicat, în care se spune, că în fața necesității, care a reclamat deosebita noastră atențiune asupra câmpului de războiu din Galiția, am fost împedecați să dispunem în ostul Prusiei de o putere armată îndestulitoare. Pe motivul acesta arma-

ta generalului Rennenkampf s'a oprit în linia Gerdauen-Labian.

În 7 Septembrie Germanii au luat ofensiva generală. Deabia în 10 Sept. generalul Rennenkampf, după ce flancul stâng al armatei sale a fost încunjurat de Germani, a fost constrâns să se retragă. A doua zi am reluat operațiunile active pentru a împedeca pe dușman, am constatat însă că trupele germane ne sunt superioare ca număr. Pe frontul acesta luptele continuă.

Luptele Germanilor cu Francezii.

Budapesta, 16 Septembrie. Marele cartier general german comunică următoarele: Pe câmpul de războiu cu Francezii continuă la aripa dreaptă lupte până acum nedecise. O încercare a Francezilor de a sparge linia noastră n'a izbutit. O luptă hotărâtoare nu s'a dat încă la nici un punct.

Luptele Germanilor cu Rușii.

Budapesta, 16 Septembrie. Marele cartier general german comunică: Pe câmpul de războiu cu Rușii în ost continuă distrugerea armatei rusești. Pierderile noastre sunt relativ mici; o parte a armatei generalului Hindenburg a trecut pe teritoriu rusec. Guvernamentul Suvalki (spre sud-ost dela Instenburg) a fost pus sub administrație germană.

Luptele cu Sârbii.

Budapesta, 16 Septembrie. Un comunicat al secției presei din prezidenția ministrului constată că toate trupele sârbești cari au trecut Sava, invadând teritorul Monarhiei au fost respinse în Serbia cu mari pierderi.

Panciova, 16 Septembrie. Se face cunoscut, că de pe o insulă mică Sârbii în adevăr au bombardat Panciova, dar fără succes. Intre Borcsa și Baranyos au fost apoi Sârbii nimiciți cu totul.

Știri și telegrame

sosite până Joi seara la încheierea foii.

Budapesta, 17 Septembrie. Foia „Budapesti Tudositó” comunică: Armata noastră încă a luat ofensiva asupra unor ținuturi ale Sârbiei și înaintează cu succes. Această împrejurare e deajuns, pentru a vedea cât sunt de absurde știrile, că 180 mii de Sârbi au trecut Sava și după nimicirea armatei austro-ungare înaintează spre Budapesta

Viena, 17 Septembrie. „Südslavische Korrespondenz” aduce știrea din Eseg, că năvălirea Sârbilor în Sirmia și Banat s'a sfârșit cu totala ruinare a lor. Sârbii au trecut Sava pela Obrenovac, Progar, Pravo, Provoselo, Kupinovo și Grabovac, spre a pătrunde în Sirmia. Noi am lăsat aceste 15 mii de trupe sârbești neregulate să treacă în liniște, ca și la Mitrovița. Unii Sârbi s'au îndreptat spre India (o localitate cu populație sârbească). În această parte s'a început o luptă crâncenă. Venindu-le trupelor noastre ajutor dela Peterwardain, s'a întors lupta nefavorabil pentru dușman. Sârbii au suferit mari pierderi din partea artileriei noastre. Unele linii de retragere ale Sârbilor au fost tăiate, iar încercările lor de a ne rupe linia noastră n'a izbutit. Sârbii au suferit o mare înfrângere. Numărul celor căzuți face peste 3 mii, iar mai multe mii sunt prizonieri.

Budapesta, 17 Septembrie. Oficios se face cunoscut din cartierul presei următoarele: Sârbia încearcă să lătească în străinătate știri, că trupele austro-ungare ar fi suferit o înfrângere. Față de aceste știri ajunge a atrage atenția asupra comunicatului oficios, în care se spune, că noi am trecut Drina, iar încercările Sârbilor să se așeze în Sirmia și Bănat, au fost respinse cu succes absolut.

Locțiitorul șefului statului-major
Generalul Höfer.

Luptele Germanilor cu Francezii.

Londra, 17 Septembrie. Corespondentul de războiu al foii engleze „Daily Chronicle“ raportează, că Francezii au suferit mari pierderi la încercările de a rupe linia de atac a Germanilor. Intreg Parisul e asemenea unui spital.

Berlin, 17 Septembrie. Oficios se comunică din marele cartier german, cu ziua de 16 Septembrie seara, următoarele: Starea pe câmpul de războiu dela Vest (în Franța) este de eri neschimbată. În unele părți ale frontului au fost respinse atacurile trupelor franceze în noaptea dinspre 16 Sept. Unele contra-atacuri germane au izbutit.

Budapesta, 17 Septembrie. Foaia „Pester Lloyd“ află din Berlin următoarele asupra aripei drepte a armatei germane la Paris: Cinci trupe franțuzești sunt spre nord-ost dela Paris rupte de armata principală, iar trupele engleze și franceze sunt respinse peste râul Marne. Garda germană a obținut bravuri spre sud dela St. Quentin. Prima companie a cuprins 32 tunuri. Numărul Francezilor răniți și morți e foarte mare. Știrea biroului Reuter despre o înfrângere germană nu-i adevărată.

Serbarea amintirii unui erou!

— Un an dela moartea lui Vlaicu. —

În mijlocul frământărilor sângeroase, cari au încins întreaga lume, amintirile noastre ale Românilor ni-se îndreaptă din nou spre figura măreață a eroului neamului, care a fost *Aurel Vlaicu*.

În luna aceasta, ziua 13 (zi fatală și nenorocoasă) s'a împlinit anul decând l'am pierdut pe Vlaicu, care cu prețul vieții lui a încercat să înfrângă granițele surori, să arete că munții nu sunt în stare să puie stavilă și între inimi...

Un an s'a scurs dela moartea lui și totuși rana ce a produs-o în inimile românești tot mai sângerează, fiindu-ne încă vie în memorie figura lui măreață și genială.

Munții, ah munții aștia cu înălțimile lor amețitoare îi dădeau mult de furcă lui Vlaicu și nu eră zi să nu-i privească, iar privindu-i tot mai mult cădea pe gânduri. Îi ispita piscurile lor înalte și în dornul lui de cucerire ar fi vrut ca cât mai curând să puie stăpânire, prin sborurile lui, pe falnicii Carpați, asta eră visul lui care îi frământa mintea într'una și peste tot locul: Ziua când streaia văzduhul cu minunata lui pasăre, cât și noaptea, când în somnu-i sbuciumat i-se arăta mereu înălțimile munților strămoșești.

Vlaicu nu era omul care își punea gândurile mult în cumpănă. Când se hotăra la ceva, era hotărât și nimenea în lume nu-l putea abate dela ideile lui. Așa a fost în Sibiu și în Brașov, când pe vânturile acele grozave, — contra tuturor rugămintilor de a nu sbura — totuși a sburat, făcând să înghete inimile tuturor de

frica, văzând cum vântul se joacă cu pasărea lui Vlaicu ca marea infuriată cu o coajă de nucă. Așa a fost și când a vrut să treacă Carpați. Inzadar l'au rugat prietenii lui din București să nu sboare, ci să mai aștepte vr'o câteva săptămâni până gata aeroplanul cel nou, care e mai mare și cu mai multă putere, în stare să supoarte un drum atât de lung. El nici n'a vrut să audă de rugămintile lor. Știa că frații din Ardeal să strâng lângă satul lui natal (Bințișni) ca să sârbeze (în Orăștie) sârbătoarea neamului și să arete tuturor comorile limbii și culturii române. Pentru Vlaicu vestea asta era cel mai poruncitor îndemn să-și pregătească pasărea de drum și să pornească, călare pe ea, către apostolii culturii române, cari erau străni la Orăștie.

Scăpând de rugămintile prietenilor, cari voiau să-i strice cel mai frumos vis al vieții lui, a dat drumul pasării măiestre să-l ducă pe aripile ei ca pe Făt-Frumos din povești...

De-aci încolo să gată frumoasa poveste căci viteazul văzduhului struindu-și prea tare pasărea, spre a putea trece ca gândul Carpați, cari îi stăteau atât de ademenitori în față, aceasta, — în smucitura ei, — s'a întors cu fața către pămant, prăbușindu-se cu Făt-Frumos cu tot.

Acum, cu ocazia împlinirii unui an dela moartea lui, toată suflarea românească să ne înălțăm inimile către cel Atotputernic, rugându-l pentru odihna sufletului Marelui Vlaicu, iar privirile noastre să le îndreptăm spre Carpații mântuitori, pe cari Șoimul văzduhului a vrut să-i cucerească înainte de a le sosi vremea.

Noui chemări la armată.

Pe baza articolului de lege XX, din anul 1886, să ordonă tuturor acelor obligați la gloate cari s'au născut în anii 1894, 1893 și 1892, — cu deosebirea celor înrolați prin intrare voluntară (de bună voie) sau prin asentare regulată, — mai departe acelor cari cu ocaziunea asentării regulate au fost aflați „neapți la arme“ ori „de șters“, precum și acelor cari sunt „evident neapți“ (să vede că nu sunt buni) și acelor născuți în anii 1893 și 1892, cari n'au făcut încă destul datornței lor de asentare și deci trebuie supuși la asentare suplimentară, — ca pentru conserierea lor să se prezinte la primăria comunală (auto-ritat a orășenească) din locul reședinței lor stabile, iar în comunele mici în sediul (localitatea) notariatului cercual. (În Sibiu în timpul dela 18 până la 24 Septembrie n. a. c., înainte de amiază dela 8—12 ore, la desprăvăntul pentru afacerile militare al magistratului orășenească în strada Măcelarilor Nr. 4, parter 4)

Cei conserși, amăsurați hotărârilor primăriei de a se publica ulterior vor fi aduși în timpul dintre 1-a și 20-lea Octombrie înaintea Comandei de întregire de honvezi al locului lor de domiciliu pentru inspecția de prezentare de glotași și acolo vor fi clasificați amăsurați abilității (stării) lor.

Cei aflați abili (buni), cu ocaziunea inspecției de prezentare vor fi instruați privitor la locul și timpul unde vor avea a să prezenta la serviciu.

Acei obligați la gloate, cari sunt candidați la preoție în confesiunile religioase recipiate și recunoscute legal, sau cari pe baza studiilor făcute, în conformitate cu § 21 din legea despre forța armată au drept la beneficiul voluntariatului de un an, cu ocaziunea inspecției de prezentare de glotași sunt datori a dovedi această calitate a lor cu certificatul acelu institut, la care săvârșesc și respective la care au terminat studiile lor.

Tot asemenea cu ocaziunea inspecției de prezentare de glotași sunt obligați a dovedi aplicațiunea lor prin autoritatea lor prepusă, prin

direcțiune, respective prin Comanda diviziunii de muncitori acei obligați la gloate cari sunt permanent aplicați

a) la corpul agenților de finanță,

b) la foresteria de stat și la fundațiunile publice, mai departe cari prestează serviciu permanent de mișcare,

c) la căile ferate și la birourile de Postă și Telegraf, la întreprinderile de navigațiune sau în fabricile și atelierile acestora anexe,

d) și cei ce s'au țin de diviziunile de muncitori a minelor de cărbuni de piatră.

Acela care nu va urma poruncei de chemare va fi adus cu forța armată și va fi pedepsit cu toată vigoarea legii.

Impăratul Germaniei cătră președintele Statelor-Unite.

Foaia germană „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ din Berlin publică o telegramă, pe care împăratul Wilhelm al Germaniei ar fi trimis-o președintelui Statelor-Unite. Telegrama e cam de următorul conținut:

Imi țin de datorie, domnule președinte, a vă aduce la cunoștința, ca unuia dintre cel mai însemnat reprezentant al ideilor unamității (millei, iubirei) faptul, că trupele mele au găsit în fortăreața Longvy din Franța, după ocuparea ei, mii de gloanțe dum-dum, cari au fost anume lucrate în fabricile speciale ale guvernului francez. („Dum-dum“ sunt niște proiectile dintr'un fel de metal tare, un fel de alamă amestecată cu aramă și cu un fel de metal numit „Wolfram“. Aceste gloanțe unde ajung și exploadează, producând mari dureri și răni îngrozitoare). Astfel de gloanțe s'au mai găsit și la soldații francezi omorâți sau răniți, precum și la trupele engleze făcute prizonieri.

Dumneata știi ce rane și dureri îngrozitoare cauzează aceste gloanțe și că întrebuintarea lor o oprește riguros (cu stricteță) legile cunoscute ale dreptului internațional.

Ei n'au aplicat numai această armă crâncenă, ci guvernul belgian a îndemnat pe față și a pregătit de multă vreme, cu îngrijire la această luptă, pe populația civilă a Belgiei. Cruzimile săvârșite în acest războiu chiar și de femei și preoți împotriva soldaților, medicilor și a îngrijitorilor de bolnavi, a fost de așa fel, încât generalii mei au fost constrânși să pedepsească pe cei vinovați, iar pe populația setoasă de sânge să o împiedece dela cele mai condamnabile omururi și fapte urâte.

Câteva comune și chiar frumosul oraș Löwen au trebuit să fie nimicite pentru apărarea trupelor mele.

Inima îmi sângerează când mă văd silit să iau astfel de măsuri, și când mă gândesc că nenunțarea oamenilor nevinovați au trebuit să-și piardă cămin și tot, din cauza purtării barbare a criminalilor.

Aviz.

Celor ce doresc le trimitem și ediții speciale din „Foaia Poporului“, care cuprinde telegramele ce sosesc zilnic asupra mersului războiului. Aceste ediții le scoatem de două sau de trei ori pe săptămână, și costă fiecare ediție 8 bani. Cine dorește a le avea, să trimită cel puțin suma de 1 coroană, pentru care va primi atâtea ediții, cât ajunge banii. Se pot întovărăși și mai mulți laolaltă, ca să le capete cu toții sub o adresă. (Vezi și cele scrise în Nr. 31).

din »Grădina populară« 18.62, Anton Förstl 20, Firma J. Rosenthal 40, Thomas Falten 5, Direcțiunea dela Sparkassa în amintirea membrului răposat Dr. Karl Müller 200, Heinrich și Therese Ballman 40, Iosef Schuster, curelar 100, Mathilde Kiefner, Schölschitz 100, Wilh. Gottschling 20, Helene Gottschling 20, Hermine Sohneider 4, Friderike Spilka 20, Ida Seraphin 20, E. E. și A. E. 10, Gustav Paulini 20, Daniel Jung 50, Wilh. și Katkarina Sontag 50, Gustav Maetz 50, membrii reuniunii Hermania 500, prin Excelența Sa Doamna Eugenia de Kövess 1. dela 11 dame dela corpul de inten-dență 45, 2. dela damele regim 36 de artilerie, dela reg. 12 de artilerie, dela reg. 12 de artilerie de asediu 160, 3. dela damele div. 12 de train 180, 4. dela d-na baronesă Zeidler 15, 5. dela damele div. de train 12 adunat din prilejul serbării zilei nașterii a Majestății Sale, dela Platzkommando și Secția edilă militară 480, 6. dela damele reg. 23 de honvezi 82. La olaltă 2670 coroane 76 bani.

La *filiala băncii comerciale* au depus Antos Olasz 20, Ludwig Ferencz 50, Iohann Boross 5, Wilhelm Török 50, Heinrich Schublach 100, Fabrica de celuloză din Turda 200, Dr. Béla Révész 20, Julius Gruber 5. La olaltă 450 coroane.

La *„Bodenkreditanstalt“* au depus: Sofie Misselbacher 200, Frații Jikeli, herari 300 Joh. Schuller 20, J. Kessler Söhne 200, A. M. 1000, Dr. Hans Connert 50, Hermann von Larcher, fabrică de hârtie Bușteni 100, Hans Pankiewicz și doamna 40, Henriette Borger 100 Ernestine Glosmer născ. Borger 100, Viktor Hugo Borger 100. La olaltă 2210 coroane.

La *„Albina“* au depus: Reuniunea rom-cat. „Herz-Iesu“ 100, Mateiu Voileanu, asesor consistorial 20. La olaltă 120 coroane.

Conspectul al cincilea cor. . . 5450.76

Celelalte patru . . . : „ . . . 29547.71

Rezultatul la 1 Septembrie cor. 34998.47 depuse astfel: La Sparkassa 14578.76, la filiala băncii comerciale 4368, la Bodenkreditanstalt 11.025 cor. 29 fil. la Albina 5026 cor. 47 fil. La olaltă: 34.998 cor. 47 fileri.

Subscriitorii apelului pentru facerea de oferte în bani pe seama Crucii roșii, respective a familiilor celor chemați la arme, au ținut în 4 Septembrie 1914 o ședință sub presidenția comesului-comite suprem și au decis cu unanimitate, ca din ofertele adunate până acuma, suma de 35.000 coroane se fie împărțită astfel, ca 50 procente, adică 17.500 coroane să se dea orașului spre întrebuințare pentru scopuri locale, 30 procente, adică 10.500 coroane Crucii roșii, și 20 procente, adică 7000 coroane colectei regnicolare din Budapesta. Totodată a fost exprimată dorința urgentă, că în comitetul orașenesc, care va avea se dispună asupra acordării ajutoarelor, toate cercurile poporațiunii orașului nostru se fie reprezentate în mod corespunzător, fără deosebire de lege și limbă, și că la împărțirea ajutoarelor să se procedeze cu cea mai mare cruțare, pentruca mai târziu, când fără îndoială miseria va fi mai mare, să nu lipsească mijloacele necesare. Oferte s'au mai făcut în timpul dintre 2—8 Septembrie din partea următorilor:

La *„Hermannstädter Sparkassa“* au depus: Carol Platz 20, clubul celor liberi 184.82, Carol Gürtler, senior 20, Luise Späk 30, majorul Sandor de Vist 50, Hedwig și Emil Schmid 10, fondul de petrecere al funcționarilor dela Sparkassa 377.59, cercul familiar Briebrecher-Schuller 20, Gustav Meltzer 50, Iohanna Greiss 10, Fritz Kessler 20, Carol Gottschik și soția 10, Frații Fabritius 100, G. G. Müller, arhivar 150, Iosefine Hanusch 20, Hermina Iucho 50,

Victor Branch 10, Berta Stenzel senior 20, Dr. Arnold Henrich 20, Lothar Henrich 5, Familia Friedsmann, Viena 200, Dr. Ludovic Kirchgatter, soția și ficia 100, Gustav Breinstter, farmacist 30, Farmacia I. C. Molnár 30, Augusta Henrich 12, Ana Döschlag 80, Arnaldo Garzoni, din Tâlmăciu 50, Dr. Iohann Roth, preot în pens. 40, Gustav Nussbacher 100, M. C. 50, Ernest Bucholtzer, prof. 20, G. Haner, prim pretor 30, Dr. Wilhelm Greskovitz 50, Zeibig, director de bancă 100, Leonora Battig 50, Ana Lörschlag 20, Carol Ferenczi 20, baron Aicherburg 20, văduva Iohana Möferdt 30, Malle, vicecolonel în pens. 20, Augusta Bergleiter 20, Rud. Kardi 6, Sebastian, maior în pens. 20, Maria Iarsch 5, Rudolf Albrecht, director 20, Luize Vagner 20, Iuliu Zintz 10, firma I. B. Misselbacher sen. 1000, Kraus von Ehenfeld, vicecolonel 10, Carol Morscher 30, văduva Süßmann 50, văduva Schieb 20, Gizella Schieb 10, Mina și Luiza Sigerus 10, Dr. Adolf Schuller 100, F. A. Reissenberger 100, Teresia Reissenberger 30, Frideric Ferenczi 50, Ludovic Orendi 20, Dr. Roth 20, Carol Roth 50, Dr. Victor Roth 50, Johann Obermayer 40, Iosef Obermayer 20 La olaltă 3994 cor. 51 fileri.

La *filiala băncii comerciale* au depus: Caseta casei maghiare 25.01, K. I. 10, I. Neumann 40, Dr. Coloman Pánczy 100, Moise Kiss 2, Rud. Schieb 1.50, Colecta casei de alienați: Dr. Pánczy, director 5.33, Dr. Béla Révész, medic primar 2.16, Dr. Victor Konczag, medic secundar 1.33, Vörösmarty László, administrator 4, Leo Dévay 1.84, și dela celalalt personal 20, Colecta oficiului de posta și telegraf, 27.85, Stefan Berkes 10, Veres Sándorné 2, Alexiu Nádásdy 20, funcționarii dela vama din Turnuroșu 1.42, Géza Hertz 50, Iosif Wolff 10, Paul Nistor 1.50. La olaltă 335 coroane 94 fileri.

La *„Bodenkreditanstalt“* au depus: Wilhelm Gratfius a doua rată 30, Carol W. Buske 20, văduva Sofia Zerbes 30, Dr. A. Arz von Straussenburg 50, Iohann Weprich 20, Gustav Plesch a doua rată 20, Rudolf Lörschlag 10, Rudolf Czekelius 50, Șarlota Jikelius 25, Carol E. Göbbel 25, Max Czigler 30, Hermina, colectă 120, Firma And. Rieger a doua donație 300, Rudolf Briebrecher, director 20, Gustav Dür 30, Andreas Petkovsky 20, R. Kuntu 10, Frideric Homm 50, W. A. Eitel 10, Iohann Töpler 50, Frideric Konnerth 10, Miți Hlavastek 10, M. de K. 10, Dr. Auner 50, Victor Schieb primpretor în pens. și familia 50, văduva Sofia Keintzel 30, I. C. 20, Iulia Arz 20, Maria Arz 10, Maria Hedrich 25, văduva Friderica Schunu 20, Margareta de Tamas 20, Alfred Capesius 60, Maria Neugeboren 10, C. A. de Czigány 10 episcopul Dr. Frideric Müller 50, Dr. Henric Gölner 100, Șarlota Fuss 20, din bonurile împărțite prin hotelurile 60, Bonferth hotelier 100, văduva Moldovan, soție de consilier aulic 100, Victor Falk din București 100, comerciantul Fuchs 100, Dr. Balázs Ferencz, profesor 20, Dr. Gluwezeszki 20, firma Niedermaier 20, „Die Falken“ reuniune de bicicliști 100, Ferdinand Baumann 20, frații Uhl 200, Vorschussverein 500, Gustav Willesch 50, Carol și Berta Pissel 10, Buchalla 20, Iulia Dietrich de Sachsenfels 30, personalul firmei Iauernig 10, Dr. Frideric Kopp 30, Rudolf Knal senior 15, Ietta Göbbel 10, Fr. Reissenberger prof. 50, văduva Mihaelina, Groiss 10, Gabriela Niklas 10, Gustav Reissenberger, deputat 100, Friderica Dörschlag 10, Carol Covaes 20, obolul unei văduve 20. La olaltă 3180 cor.

La *„Albina“* au depus: familia românești din Slimnic, doamnele preotese Valeria Popovici, Galina Fântână și A. Pomersan 20, Rosa Neumann 20, Antonia Crețescu 5, funcționarii

Articol confiscat.

Pentru ajutorarea celor lipsiți.

Pentru familiile lipsite ale soldaților chemați la arme, respective pentru »Crucea Roșie« (care îngrijește de cei răniți în războiu), s'au făcut din 24 August până la 2 Septembrie n. c., deadreptul la bănci, ori prin redacțiuni următoarele contribuiri în Sibiu:

La *„Hermannstädter Sparkassa“* au depus: O. G. 100, Dr. L. Schreiber consilier ministerial și doamna Budapesta 100, Bani amendați 3, Iohana Horner 20, Corpul funcționarilor comitatensi din comitatul Sibiu pro August 158.14, Friderike Mangesius 20, Ludvic Kwanka restaurateur cu doamna 20, Oaspeții

„Albinei“ Iosif Lissai 30, Constantin Popp 20, Ioan Vătășan 10, Vasile Gămulea 5, Aurel Popp, 5, T. R. Popescu 5, Iuliu Enescu 4, Iuliu Covrig 4, Petru Tincu 4, Șofroniu Roșca 4, Enea Hocmann 3, Aurel Esca 2, Petru Simtion 2, Octavian Stoichița 2, Aurel Maniu 2, Maria Popp, fiică de medic colonel 10, Dr. Ilarion Pușcariu, Archimandrit 50. Dr. Ioan Popp medic-colonel în pens. 20. La olaltă 227 coroane.

Suma conspectului acostuia cor. 7737.35

Sumele arătate mai nainte cor. 34998.47

Suma totală la 8 Septemvrie 42735.82

Din care s'a asemnat suma 35000.—

Rămâne suma 7735.82

și anume la Sparkassa 4053 cor. 17 fileri, la banca comercială 123 cor. 94 fileri, la Bodenkredit 3305 cor. 29 fileri, la Albina 253 cor. 42 fileri. La olaltă 7735 cor. 82 fileri.

Contribuiri se primesc mereu la instituttele susnumite, unde îndemnăm pe oamenii noștri să-și dea fiecare obolul său.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 17 Septemvrie n.

Urmările cenzurei.

De când cu controlarea asupra la tot ce se scrie în foaie, ni se fac o seamă de obserbări din partea cetitorilor noștri, că adecă: cutare sau cutare bătaie n'a fost așa cum o descriem noi în foaie, că scriem tot numai despre învingerile armatei noastre, iar alții nu sunt mulțumiți, fiindcă nu scriem mai deaproape asupra ținutei României etc.

La aceste observări reflectăm: Scrisul nostru în aceste zile e controlat în chip și formă, atât la procuratură cât și la comanda militară. Nu ni se îngăduie deci a scrie așa liber, ca mai nainte. Acum trebuie să ne ținem de telegramele, cari se trimit de sus. Altceva nu putem publică doar ici-colo încă câte ceva mărunțșuri. Dar avem nădejde, că se vor schimba aceste stări nu peste multă vreme. Cât despre ținuta României, față de războiul actual, încă nu putem scrie așa multe, fiindcă nu primim foi de dincolo, deși nu știm să fie oprite în toată forma, doar că nu ni se inmanuează... Avem însă știre, că România până de prezent e tot neutrală. Dar nu suntem în măsură a putea spune, că va rămânea sau nu mereu neutrală, până la sfârșitul războiului... Până acum sunt însă, atât România cat și Italia, neutre.

Jertfele războiului. Un nou transport de răniți a sosit Joi, când încheiem foaia noastră: peste 300 de inși, cari în săptămâna trecută au luat parte la luptele din jurul Lembergului. Intre ei sunt și aproape 50 Ruși răniți, ba am făcut cunoștința și a unui frate Basarabean, cu care am schimbat mai multe vorbe asupra războiului din Galiția. Sosesc mereu-mereu bieții oameni, cari știu să spună atâtea de pe câmpul de războiu... În fiecare zi vin mai mulți sau mai puțini, după cum se nimeresc trenurile. Cu toții povestesc, că au luptat vitejește, și au făcut datoria, au fost de 4—6 sau chiar de 8 ori în foc, în „ploaia de gloanțe“...

Eroismul soldatului român în luptă s'a dovedit și din prilejul acestui mare războiu european. Prin foile oficiale de sus au început a se publica, în zilele din urmă, numele a diferiți ofițeri și soldați bravi, cari au fost înaintați în rang sau au primit decorații pentru bravurile

săvârșite pe câmpul de războiu. În numerele viitoare vom aduce și noi amănunte asupra acestora. O să cercetăm numele tuturor, cari s'au luptat cu vrednicie, iar pe Românii noștri îi vom publica aci, ca să-i cunoaștem cu toții.

Înainte de moarte. Cburătorul militar căpitanul Oscar Rosmann după un minunat sbor de recunoașteri pe câmpul de operațiuni din Galiția, sa prăbușit cu aparatul murind moarte de erou. Puțin timp înainte de moarte a adreșat o scrisoare rudeniilor sale din Viena. Scrisoarea are următorul conținut:

„După mai multe sboruri pe depărtări mari, am voit să fac un sbor peste capetele Rușilor, fiind de credința, că cine pretinde dela alții ca zilnic să se arunce în gura leului, cel puțin s'o facă și el. Și am sburat! Bine provăzut cu pistoale, de-ale mâncării și îmbrăcăminte de dormit, pentru cazul când ar trebui să retirez (cobor) undeva. Un timp de aur! Eu plin de bucurie și încredere. La o depărtare de aproape 80 de kilometri de prietenii mei, aflai în sfârșit pe Ruși. Ca furnicile erau, mai multe mi. Am observat în mai multe rânduri, că s'au tras salve cu puștile asupra mea. Eram la o înălțime de 1200 metri, mă simțeam la adăpost și mă năpădea răsul privind cu lorneta militară (ochianul) în jos la înfățișarea de iad.

Deodată un glonț izbi rezervorul de benzină. Am băgat de seamă că benzina se scurge. Mă văzui slit să mă întorc spre casă. Mă cuprindea teama, că în curând motorul va încetă să mai umble. Și de fapt, n'am mai înaintat nici 15 kilometri și motorul a tăcut. Mam coborât pe pământ rusec, aproape de un sat. Scosei pistoalele. Din sat incepu să năvălească înspre mine populația în cete, am intrat printre oameni, pe doi i-am pus ca păzitori ai aparatului, și într'un car pe care mi l'au pus la îndemână am plecat împreună cu pilotul (cel care mână mașina) spre trupele noastre, la cari am ajuns după o oră. De acolo, cu 20 de călăreți pe car, ne-am înapoiat la aparat, l'am reparat, am introdus benzină — și pasărea a început să zboare înspre casă, spre oamenii mei.“

Ordin ministerial contra beuturilor spirtoase și a poamelor crude. Ministerul ungar prin o dispoziție mai nouă a dat ordin, că este strict oprit de a se da soldaților, cari pleacă în războiu s'au cari se întorc răniți, beuturi spirtoase s'au poame crude. E o hotărîre foarte bună aceas'a, deoarece-ce cei mai mulți feciori înainte de a plecă beau la rachiul până nu mai știu de ei, zicând că prin aceasta își mai alină necazul. Nici poveste să și aline necazul, din contră mai tare îl răsceleşte, căci prin rachiul își turbură creierul și face fapte, cari numai rușine îi face acelu care îl bea. Poamele crude iară nu sunt bune, deoarece-ce merele, prunele și altele pot fi necoapte, sau trec prin multe mâni nespălate și astfel se pot așeza pe ele microbii multor boalo rele ca: holera, tifosul, etc. etc. Deaceea găsim că acest ordin ministerial este venit tocmai la vreme, deoarece-ce mai mult ca or când vitejii noștri soldați trebuie să fie cu capul treaz și conștii de chemarea lor. Ordinul ministerial e următorul:

„Se oprește din nou cu toată asprimea, ca publicul să dea soldaților cari pleacă la războiu, sau cari se întorc ca răniți de acolo, vin, rachiul și orice altă beutură cu conținut alcoolice (spirtos). Se interzice (oprește) deasemenea publicului de a da soldaților, cari se întorc răniți de pe câmpul de războiu: orice fel de fructe în stare crudă, deoarece-ce fructele într'o astfel de stare și în special cele necoapte pot foarte ușor primejdui viața soldatului rănit.

Statele Unite și Mexico. Din Londra se scrie, că legăturile între președintele Statelor

Unite, Vilson, și între noul președinte al republicii Mexico, Caranza, sunt încordate (rele), fiind că acesta din urmă ceruse în ton obraznic golirea orașului mexican Veracruz de către trupele americane. În zilele din urmă au fost îndreptate spre granița mexicană numeroase trupe americane.

Abonați „Foaia Poporului“. În aceste zile, când atâtea frământări se petrec în lume, ar fi cu cale, ca fiecare Român să cetească o foaie. De aceea îndemnăm pe oamenii noștri, să intre cât mai mulți în șirul abonaților noștri. Foaia se poate lua cu începutul la orice lună și costă pe o jumătate de an 2 coroane 20 bani, iar pe un an 4 cor. 40 bani.

ECONOMIE

Dușmanii agriculturii.

Agricultura — munca omului, care cearcă să-și câștige din pământ hrana — are și ea dușmanii ei.

Dușmanii agriculturii atacă roadele pământului, pe nesimțite, fără să-i vedem și sunt cu atât mai de temut, cu cât sunt mai nevăzuți și „ne scapă din mână.“

Pagubele suferite sunt tot așa de grozave — când ne dăm seama, după cum ne spun cei ce au observat cu deamănuntul și au prețuit aceste pierderi, — ca și după un războiu; mai ales pentru o țară — cum este și a noastră, — unde nădejdea e mai mult în roadele pământului.

Am ajuns să știm cum să sporim recolta, nu știm însă încă, cum s'o apărăm de atâtea rele și boli ce pândesc să ne prăpădească rodul muncii dintr'un an întreg.

Știm că și vitele au boli ce bântue uneori de le prăpădesc, cum bântuiau pe vremuri diferite molimi, ca ciurma din vechime sau holera din anii trecuți.

Plantele de tot felul: vița, grânele, pomii, cu fructe, legumele, ș. a. au și ele, la rândul lor, diferite boli, mai puțin cunoscute, dar cu atât mai păgubitoare.

Aceste boli ale plantelor și vitelor cari până mai deunăzi trecea nebăgate în seamă, primate mai de aproape, s'a văzut și socotit că ar aduce pagube în lumea întreagă de cel puțin 5 miliarde (1 miliard înseamnă o mie de milioane) de coroane pe an!

Învățații din lumea întreagă și-au dat mâna ca să lupte la olaltă cu puteri unite contra acestor boli ale plantelor.

Pierderile suferite pe urma filoxerei viței, numai în Franța au trecut de 10 miliarde, de când există boala.

Pagubele de pe urma nu numai a boalelor viței, dar și a grânelor, cartofilor, livezilor, pomilor cu fructe sau copacilor din păduri, pricinuite de tot felul de insecte (gândaci, viermi, ș. a.) și alte vietăți vătămătoare s'ar putea prețui, în fiecare an numai în Franța de pildă, la peste un miliard de franci.

Intr'un singur an, la 1887 în America (Statele Unite), pierderile suferite pe urma ciupercilor ce prăpădesc multe plante, au fost de aproape 1 miliard.

În Germania numai paguba dintr'un an pricinuită grânelor mănate s'a socotit că a trecut de 500 milioane.

În Statele Unite din America, tot mana grânelor a făcut o pagubă de 8 miliarde și 735 milioane într'un an.

Boala cartofilor în America a făcut pagubă de vre-o 700 milioane coroane.

Librăria W. Krafft în Sibiu.

Aduce la cunoștința onor, cetitori din afară, că expedierea cărților prin poștă, care a fost suspendată din cauza mobilizării, este din nou permisă sub controla de stat.

Librăria recomandă depozitul său bogat de:

Cărți de rugăciune, de povești și poezii etc. din editura proprie și străină; manuale și revizite de școală: hârtii de cancelarie, de concept și de afaceri; hârtii de epistole, plicuri, unelte de scris și revizite de cancelarie, cărți de contabilitate, cărți de notițe, bilete de vizită și de logodnă etc

Prețuri ieftine! Prețuri fixe!
Revânzătorilor de cărți se fac condițiuni foarte favorabile.

Catalogul librăriei gratis și franco.

Haine pentru domni

vând în prăvăliile mele: Sibiu, Piața mică Nr. 1 și 13 și anume:

- 50 haine fine de stofă à Cor. 11'—
- 50 haine fine pentru băieți à " 8'—
- 50 costumuri fine de stofă à " 6'—
- 30 pardisiuri fine à " 14'—
- 50 costumuri fine de spălat à " 2'—
- Mantauă feine de gumă à " 18'—

asemenea și toate mărfurile de manufactură pe lângă prețuri scăzute.

Tot așa se vând stelașurile, o cassă mică și o cassă mare de fier.

1902

Cu toată stima

Elias Edené.

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de primăvară și vară în mare asortiment.

Noutățile

soșite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe

indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: **Sacko, Jaqueto și haine de salon**, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglan“, cari sa află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domi preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniforma, după prescripție croitora cea mai nouă.

Pășunat petru oi.

Biserica ev. luterană din Agărbiciu (Szászegerbegy), comit. Nagyöküllő, arăndează pe calea licitației publice, pășunatul pentru oi, pe termenul dela 16 Octomvrie st. n. până la 1 Martie 1915.

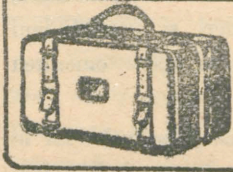
Licitația se va ținea în 20 Septemvrie a. c. la 3 ore după amiază, la casa parohială, unde se pot vedea și condițiunile.

Oficiul parohial.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie
ORENDT G. & FEIRI W.

Telefon 313 (odănoară Societatea curelarilor) Telefon 313
Strada Cisnădiei 45 — SIBIU — Helfauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole pentru călătoriat, călărit, vânat, sport și volaj, poelăzi și procovățuri, portmonee și bretele solide și

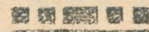
alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și le-gat, Sky (vârzozi) permanent în deposit.

Toate articolele din brânșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

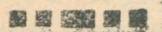
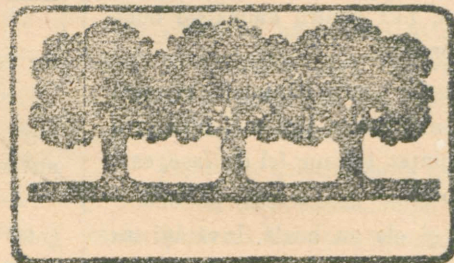
Comande prin poștă se efectuează prompt și conștiențios.
Mare deposit de hamuri pentru cal dela soierile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cal și cofere de călătorie.

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc. atât la orașe cât și la sațe

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu

Material pentru edificat

Traverse — Papă de acoperit — Plăte de izolat — Cement — Gips — Impletituri de drot — Drot de îngrădit cu ghiapi — Impletituri de trestie pentru stucatură — Scocuri din fier covăcit și vărsate — CăhăH etc. etc.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia

Berea de Steinbruch alui Dreher

e cea mai bună și cea mai nutritoare beutură
Se capătă peste tot locul. Atenție la vigneta!

Depozit principal la

M. Samuel Rubinstein
SIBIU.

1867

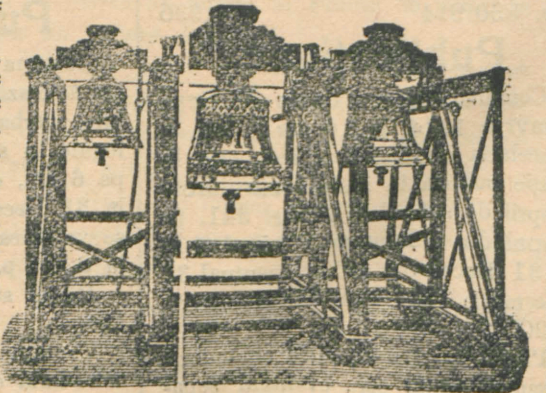
Urmașul lui WILHELM GOTTSCHLING IOAN SCHIEB

Turnătorie de clopote, de armaturi și revizite pentru pompieri
Sibiu, Poschengasse Nr. 11 — Telefon Nr. 306

Biroul:

Str. Cisnădiei Nr. 30.
Telefon Nr. 298

Execută tot felul de cădelnițe bisericesti, feșnice, policandre, clopote pentru biserici și școli, clopotele de cioae pentru vite, toate revizitele pentru pompieri, asemenea și toate lucrările și reparaturile ce se țin de această brânșe, pe lângă garanție. Mă învoiesc și la plățirea în rate.

Clopote vechi le primesc în schimb

500.000 de pași

poate umbla cu așa o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau sunt provăzute cu numele **GEORGE LIMPEDE**

Gratis reparez orice încălțăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e de lipsă ceva reparare.

GEORGE LIMPEDE
SIBIU
Piața Brânzei Nr. 9

Banca generală de asigurare mutuală
„Transsylvania“
asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyseben)
recomandă încheierea de

asigurări pe viață în cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).
Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3%	Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.	Asigurări mixte cu solvirea necondiționat de două ori a capit.
---	--	--

Asigurări de foc deasemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Pagube de incendiu	K	5.755,858-27
Capitale asigurate pe viață		5.635,328-12
In total a fost la Transsyl- / asig. pe viață		12.067,702-—
vanla la 31 Dec. 1913 / asig. de foc		144.436,366-—
Capital de fondare și rezerve		2.696,458-—

Informațiuni și prospecte să dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agenturile.

Personae pricepute la afaceri de asigurare (achizițori) cari au legături bune la oraș și în provinciile, să primesc în serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.